
OBSAH

PŘEDMLUVA K ČESKÉMU VYDÁNÍ	9
ÚVOD / PORUŠENÁ ROVNOVÁHA MODERNÍHO SVĚTA	11
POZNÁMKY KE ČTVRTÉMU VYDÁNÍ	21
<i>VČERA</i>	25
<hr/>	
1/ VLIV ČLOVĚKA NA PŘÍRODU PŘED VZNIKEM PRŮMYSLU	27
Lovec a rybář	29
Pastevec	31
Rolník	33
<hr/>	
2/ ČLOVĚK NIČÍ PŘÍRODU	39
Evropa	41
Severní Amerika	47
Antily	58
Jižní Amerika	61
Asie a Malajsie	66
Oceánie	71
Austrálie	77
Afrika	80

Madagaskar a sousední ostrovy	87
Antarktické ostrovy	90
Moře	91
<hr/>	
3/ ČLOVĚK POMÁHÁ PŘÍRODĚ	97
Severní Amerika	101
Jižní Amerika	104
Evropa	105
Afrika na jih od Sahary	110
Asie	114
Austrálie a okolní území	115
Mezinárodní spolupráce	116
 DNES	 123
 ÚVOD	 125
<hr/>	
4/ POPULAČNÍ EXPLOZE 20. STOLETÍ	127
Člověk před počátkem novověku	129
Člověk od počátku novověku	131
Předpokládaný přírůstek obyvatelstva v příštích desíletích	138
Lidstvo a zásoby potravin	139
Zdravotní a sociální následky lidského množení	143
<hr/>	
5/ ŽELEZEM A OHNĚM, ČILI JAK ČLOVĚK NIČÍ ZEMI	147
Eroze přirozená a zrychlená	147
Druhy zrychlené eroze	150
Odlesňování	154
Požáry buše	160
Nadměrná pastva	165
PŘÍZNAKY NADMĚRNÉ PASTVY	168
NĚKOLIK PŘÍKLADŮ NADMĚRNÉ PASTVY	170
Špatné zemědělské metody	173
BUDOUCNOST ZEMĚDĚLSTVÍ	180

Eroze a vodní režim	183
POSTUPNÉ VYSOUŠENÍ	183
PORUCHY VE VODNÍM REŽIMU ŘEK	185
ZRYCHLENÁ SEDIMENTACE	186
Ničení vodních stanovišť	189
DŮVODY VĚDECKÉ	190
DŮVODY HOSPODÁŘSKÉ	192
Přemůže eroze člověka?	196

6/ ŠKŮDCI A BOJ PROTI NIM	201
Hlavní používané insekticidy	204
Nadměrné používání insekticidů a jeho neblahé následky	206
JEDOVATOST PRO ŽIVOČICHY	206
JEDOVATOST PRO ROSTLINY	210
PŮSOBENÍ NA PŮDU	210
DLOUHODOBÉ ÚČINKY	211
ZLOMY V BIOLOGICKÉ ROVNOVÁZE	213
Odolnost hmyzu vůči insekticidům	214
Chemický boj proti nežádoucím rostlinám	216
Rozumné používání chemických prostředků	217

7/ ODPADY TECHNICKÉ CIVILIZACE ZAMOŘUJÍ PLANETU	225
Znečišťování sladkých vod	227
Znečišťování moří	233
Znečišťování atmosféry	239
Zvraty v rovnováze atmosféry	245
Radioaktivní znečišťování	247

8/ ČLOVĚK, TVŮRCE UMĚLÝCH BIOLOGICKÝCH SPOLEČENSTEV	253
Převážení a aklimatizace rostlin	254
Škodlivý měkkýš <i>Achatina</i>	260
Ryby a ostatní vodní zvířena	263
Převážení a aklimatizace hmyzu	268
Špaček a jiní okřídlení vetřelci	272
Králík obsazuje kontinenty	275

Savci, spojenci nebo spoluviníci člověka	279
Dovezená zvířata ničí Nový Zéland	284

9/ VYKOŘIŠŤOVÁNÍ, NEBO ROZUMNÉ VYUŽÍVÁNÍ MOŘSKÝCH ZDROJŮ	291
Lov platýsa halibuta	298
Problém sardinky	300
Problém jedné tresky	302
Problém sledě	304
Rybolov v Severním moři	305
Opatření proti nadměrnému rybolovu	305
Lov velryb a jeho řízení	310
Problém korýšů	314
Problém měkkýšů	314
Mořské želvy	318
Nebezpečí sportovního a podmořského rybolovu	319
Mořské zdroje budoucnosti	321

10/ ČLOVĚK V PŘÍRODĚ	323
VELKÁ NEBEZPEČÍ HROZÍCÍ ČLOVĚKU A PŘÍRODĚ V MODERNÍM SVĚTĚ	325
Populační exploze	325
Plýtvání půdou	328

ROZUMNÉ VYUŽÍVÁNÍ PŘÍRODNÍCH ZDROJŮ	333
Úvod	333
Úplná ochrana původních stanovišť	334
Rozumné využívání kulturní krajiny	338
Rozumné využívání okrajových zón	338

ÚČELNÉ VYUŽÍVÁNÍ VELKÝCH SUCHOZEMSKÝCH SAVCŮ	341
Důvody pro hospodaření s velkými zvířaty	341
Hospodaření s velkými zvířaty v mírných pásmech	345
Hospodaření s velkou africkou zvířenou	348

ÚČELNÉ VYUŽÍVÁNÍ MOŘSKÝCH SAVCŮ A PTÁKŮ	353
Ploutvonožci	353
Ptáci a guano	355

PŘÍRODA A TURISTIKA	357
---------------------	-----

Přežití ohrožených druhů v zajetí	362
CHOV V ZAJETÍ	362
PŘEMÍSTOVÁNÍ OHROŽENÝCH DRUHŮ MIMO JEJICH PŮVODNÍ STANOVISŤE	367
SMÍR ČLOVĚKA S PŘÍRODOU	368
ZÁVĚR	373

POZNÁMKY

Úvod	377
Kapitola I	378
Kapitola II	379
Kapitola III	382
Kapitola IV	383
Kapitola V	384
Kapitola VI	389
Kapitola VII	393
Kapitola VIII	395
Kapitola IX	397
Kapitola X	398